

KAUNPUNGINJOHTAJIEN ENERGIA- JA ILMASTOSOPIMUS

(COVENANT OF MAYORS)

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksessa (Covenant of Mayors) Helsingin kaupunki on sitoutunut yhdessä useiden muiden Euroopan kaupunkien kanssa vähentämään energiankäytöstä aiheutuvia CO₂-päästöjään vähintään 20 % vuoteen 2020 mennessä. Sitoumus koskee kaikkea kaupunkialueen energiankäyttöä, johon kaupungin on mahdollista vaikuttaa.

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimus sai alkunsa vuonna 2008 Euroopan Unionin energiakomissaarin aloitteesta. Kaupunkien osuus energian loppukäytöstä on Euroopassa noin 80 %. Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen tarkoituksena on osoittaa kaupunkien toiminta, suunnitelmallisuus ja vaikutukset hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. Helsingin kaupunginhallitus päätti sitoumukseen liittymisestä tammikuussa 2009. Vuoden 2009 loppuun mennessä sitoumukseen oli liittynyt jo yli tuhat kaupunkia.

Tärkeänä osana sitoumusta on kansalaisten ja kaupunkialueen eri sektorien innostaminen mukaan päästöjen vähentämiseen ja vähennystoimenpiteiden kehittämiseen.

Helsingin kaupunki edisti energia- ja ilmastopimuksen käynnistymistä järjestämällä kansainvälisen konferenssin Helsingissä marraskuussa 2008.

Kestävän energiankäytön toimenpideohjelma (Sustainable Energy Action Plan, SEAP) on toimenpideohjelma, jossa esitetään keinot päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi sekä päästöinventaario sopimuskauden alkutilanteesta. Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksessa kaupungit ovat sitoutuneet laatimaan toimintasuunnitelman vuoden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta.

Toimenpideohjelman laatimisesta Helsingissä vastasi HKR-Rakennuttaja. Toimintasuunnitelmaa on laadittu yhdessä lukuisten kaupungin hallintokuntien kanssa.

Toimenpideohjelman tarkoitus on toimia kaupungin eri tahojen käytännön työkaluna toimenpiteiden toteutukselle. Tämän vuoksi siinä on määritelty toimenpidekohtaisesti mm. kunkin toimenpiteen toteutuksen aikataulu, vastuutaho, vaikutus hiilidioksidipäästöihin sekä toimenpiteen arvioidut toteutuskustannukset ja resurssintarve.

Toimenpideohjelmaa on koottu pääosin olemassa olevista suunnitelmista, joita ovat mm. Helsingin kaupungin energiapolitiittiset linjaukset, Kaupungin energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelma, Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030, Tilakeskuksen ympäristöohjelma ja Ekologisen rakentamisen ohjelma. Hiilidioksidipäästöjen vähennystavoite ja osa toimenpideohjelman tavoitteista on kirjattu myös kaupungin strategiaohjelmaan 2009-2012.

Toimenpideohjelman toteutumista tullaan seuraamaan Helsingissä kahdella tasolla. Vuosittain mm. kerättyjen energiankulutustietojen ja liikennemääräarvioiden perusteella laskettavat päästöinventaarit osoittavat hiilidioksidipäästöjen toteutuneen määrän ja kehityssuunnan. Toimenpiteiden toteutuksen seuranta osoittaa, miten suunnitelmassa esitettyjä toimia on otettu käyttöön.

Euroopan Unionissa sitoumuksen tavoitteiden toteutumista seuraa Covenant of Mayors Office, jossa jokaisella kaupungilla on nimetty yhteyshenkilö. Helsingin kaupunki on tiedottanut tilanteestaan sovittujen määräpäivien yhteydessä vuonna 2009. Jatkossa kaupunkien tulee raportoida toimenpiteiden toteutuksen tilanteesta kahden vuoden välein ja uusi päästöinventaario tulee esittää neljän vuoden välein.

Covenant of Mayors Officen laatimat toimintasuunnitelman sisältövaatimukset ja laatimisohteet valmistuivat vasta vuoden 2009 lopulla. Toimintasuunnitelman valmistumisen määräaika Helsingille oli 7.1.2010, joten Helsinki on anonut ja saanut jatkoaikaa toimintasuunnitelman valmistelutyöhön Covenant of Mayors Officesta vuoden 2010 loppuun asti.

Kaupunginjohtaja on tiedotettu vuoden 2009 tilanteesta erillisellä raportilla 23.12.2009.